

Україна
Донецький окружний адміністративний суд

Р І Ш Е Н Н Я
І М Е Н Е М У К Р А Ї Н И

25 липня 2019 р.

Справа №200/9316/19-а

приміщення суду за адресою: 84122, м.Слов'янськ, вул. Добровольського, 1

Донецький окружний адміністративний суд у складі:

Головуючого судді	Аляб'єва І.Г.
Суддів	Волгіної Н.П., Голошівця І.О.
при секретарі	Козирєвій О.О.
за участю	
представника позивача	Красненко Ю.В.;
представників відповідача	не прибув;
представника третьої особи	не прибув;

розглянувши у відкритому судовому засіданні в приміщенні Донецького окружного адміністративного суду позовну заяву Кандидата в народні депутати України на позачергових виборах народних депутатів України 21 липня 2019 року Погодіна Олега Васильовича до Окружної виборчої комісії з виборів народних депутатів України одномандатного виборчого округу № 52, третя особа: Дільнична виборча комісія з виборів народних депутатів України звичайної виборчої дільниці № 140697 одномандатного виборчого округу № 52 про визнання дій протиправними, визнання недійсними результатів голосування,

в с т а н о в и в:

24 липня 2019 року о 19 годині 40 хвилин Кандидат в народні депутати України на позачергових виборах народних депутатів України 21 липня 2019 року Погодін Олег Васильович звернувся до Донецького окружного адміністративного суду з позовом до Окружної виборчої комісії з виборів народних депутатів України одномандатного виборчого округу № 52 (далі – ОВК № 52), третя особа: Дільнична виборча комісія з виборів народних депутатів України звичайної виборчої дільниці № 140697 (далі – ДВК № 140697) одномандатного виборчого округу № 52 в якій просить:

- визнати дії відповідача щодо прийняття виборчих документів від ДВК № 140697 та врахування відомостей протоколів про підрахунок голосів на виборчій дільниці № 140697 у загальнодержавному окрузі в межах одномандатного округу та одномандатному окрузі при встановленні підсумків голосування в межах одномандатного виборчого округу № 52 протиправними;

- визнати недійсними результати голосування на виборчій дільниці № 140697 в межах одномандатного округу № 52 на позачергових виборах народних депутатів України 21 липня 2019 року.

В обґрунтування позовних вимог позивачем зазначено, що 21 липня 2019 року відбулося голосування на позачергових виборах народних депутатів України, в тому числі і в

межах одномандатного виборчого округу №52.

В день голосування, діяльність виборчої дільниці № 140697 неодноразово зупинялася, через повідомлення невідомими особами про начебто їх мінування. Для забезпечення безпеки присутніх приміщення невідкладно покидалися і не були належним чином убезпечені (опломбовані) від потрапляння до них сторонніх осіб, що не виключає потрапляння до дільниць осіб, які могли здійснити протиправне вкидання виборчих бюлетенів до виборчих скриньок. Після здійснення відповідних заходів, жодної загрози не було виявлено, проте повідомлення про мінування неодноразово повторювалися протягом дня голосування. Як наслідок, виборці були позбавлені можливості належним чином реалізувати своє право голосу, а результати голосування за таких обставин є викривленими та не відповідають об'єктивній дійсності. Існує загроза ряду системних правопорушень, спрямованих на втручання у виборчий процес шляхом імітації мінування для штучного зупинення діяльності дільниць - масового позбавлення виборців можливості проголосувати на виборчій дільниці в безпечних умовах.

Позивач вказує на те, що зазначені дії невідомих осіб мають ознаки кримінального правопорушення, передбаченого статті 157 Кримінального кодексу України, зокрема - перешкоджання насильством, обманом, погрозами, підкупом або іншим чином вільному здійсненню громадянином права обирати народних депутатів України, про що було у встановленому законом порядку повідомлено до територіальних підрозділів Національної поліції України.

Зазначас, що ОВК № 52 була повідомлена про масовість та системність протиправних дій в межах виборчих дільниць, бездіяльності ДВК, що знаходяться у відповідному підпорядкуванні, проте все це було залишено без уваги.

Зважає, що такими діями відповідач грубо порушує вимоги Закону України "Про вибори народних депутатів України", затягування ним процедури встановлення підсумків голосування в межах одномандатного виборчого округу № 52 може поставити під сумнів достовірність волевиявлення виборців і грубо порушує права Позивача, як одного з кандидатів у народні депутати, які балотується в межах одномандатного виборчого округу № 52.

На підставі зазначеного просив задовольнити позовні вимоги.

До судового засідання з'явився представник позивача.

На підставі викладеного просив задовольнити позовні вимоги. Крім того, після початку судового розгляду справи по суті вказав про інші підстави для задоволення позову, зокрема про порушення при транспортуванні виборчої документації до ОВК № 52 (порушення цілісності пакетів, невідповідність складу осіб, які здійснювали транспортування вимогам статті 93 Закону України «Про вибори народних депутатів України»)

Представники відповідача та третьої особи до судового засідання не з'явилися, про причини неявки не повідомили.

Заслухавши думку представника позивача, суд вирішив за можливе розглянути справу за відсутності представників відповідача та третьої особи.

Дослідивши матеріали справи, всебічно і повно з'ясувавши всі фактичні обставини, на яких ґрунтуються позовні вимоги, об'єктивно оцінивши докази, які мають юридичне значення для розгляду справи і вирішення спору по суті, колегією суддів встановлено наступне.

Указом Президента України від 21 травня 2019 року № 303/2019 «Про дострокове припинення повноважень Верховної Ради України та призначення позачергових виборів» призначено позачергові вибори до Верховної Ради України на 21 липня 2019 року.

Відповідно до постанови Центральної виборчої комісії від 31 травня 2019 «Про утворення окружних виборчих комісій з виборів народних депутатів України на позачергових виборах народних депутатів України 21 липня 2019 року» утворено окружну виборчу комісію з виборів народних депутатів України на позачергових виборах народних депутатів України 21 липня 2019 року в одномандатному виборчому окрузі №52.

21 липня 2019 року проведено голосування на виборах народних депутатів України в одномандатному виборчому окрузі №52, виборча дільниця № 140697.

Згідно Акту № б/н про виявлення порушення Закону України «Про вибори народних депутатів України» (згідно з п. 6 ч. 9 ст. 78 Закону) від 21 липня 2019 року (м. Торецьк), офіційний спостерігач від партії «Опозиційна платформа – За життя» Мишаков М.Д. виявлено порушення Закону України «Про вибори народних депутатів України», а саме: 21 липня 2019 року під час голосування на виборчій дільниці № 140697 відбулося мінування приміщення виборчої дільниці № 140697, що не надало можливості здійснити вільне волевиявлення великій кількості виборців. Факт засвідчено виборцями Адимов М.С., Прись Т.В. про що свідчить відповідний підпис (далі - Акт).

Як встановлено в ході судового розгляду справи, окружною виборчою комісією з виборів народних депутатів України одномандатного виборчого округу №52 для встановлення підсумків голосування в одномандатному виборчому окрузі №52 на проміжних виборах народних депутатів України 21 липня 2019 року, прийнято пакети з виборчими документами від дільничних виборчих комісій.

Позивач вважає, що прийняття вищевказаних документів дільничних виборчих комісій та встановлення підсумків голосування на виборчій дільниці №140697 відбулося із системними порушеннями Закону України «Про вибори народних депутатів України», які ставлять під сумнів отримані за підсумками голосування результати виборів.

Надаючи правову оцінку діям відповідача, суд виходить з наступного.

Відповідно до частини першої статті 47 Кодексу адміністративного судочинства України позивач має право змінити предмет або підстави позову, збільшити або зменшити розмір позовних вимог шляхом подання письмової заяви до закінчення підготовчого засідання.

У позовній заяві вказано про таку її підставу як наявність перешкод для голосування у зв'язку із повідомленням про мінування приміщення для голосування.

Після початку розгляду справи по суті, представник позивача додатково вказав на нові підстави для позову - порушення при транспортуванні виборчої документації до ОВК № 52 (порушення цілісності пакетів, невідповідність складу осіб, які здійснювали транспортування вимогам статті 93 Закону України «Про вибори народних депутатів України»).

Враховуючи, що позивач не скористався своїх правом подати клопотання про зміну підстави позову до початку розгляду справи по суті, попри те, що до початку розгляду справи по суті суд пропонував позивачу заявляти клопотання, суд прийшов до висновку про відсутність підстав досліджувати порушення, про які не вказано у позові.

Письмову заяву про зміну підстав позову позивачем не подано.

Здійснюючи оцінку щодо наявності перешкод для голосування у зв'язку із повідомленням про мінування приміщення для голосування, суд виходить з такого.

Статтею 69 Конституції України визначено, що народне волевиявлення здійснюється через вибори референдум та інші форми безпосередньої демократії. Згідно зі статтею 71 Конституції України вибори до органів державної влади та органів місцевого самоврядування є вільними і відбуваються на основі загального, рівного і прямого виборчого права шляхом таємного голосування; виборцям гарантується вільне волевиявлення.

Статтею 3 Першого протоколу до Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод встановлено позитивне зобов'язання держави щодо проведення вільних виборів з розумною періодичністю шляхом таємного голосування в умовах, які забезпечують вільне вираження думки народу у виборі законодавчого органу.

Указані принципи виборчого права розкриваються у відповідних положеннях Закону України «Про вибори народних депутатів України» від 17 листопада 2011 року № 4061-VI (далі - Закон № 4061-VI).

Зокрема, згідно частини 1-2 статті 6 Закону від 17 листопада 2011 року № 4061-VI, вибори депутатів є вільними. Громадянам України забезпечуються умови для вільного

формування своєї волі та її вільного виявлення при голосуванні.

Як передбачено частиною 1 статті 78 Закону № 4061-VI, офіційним спостерігачем від партії, кандидата у депутати чи громадської організації може бути виборець. Не може бути офіційним спостерігачем: член виборчої комісії; посадова особа органів виконавчої влади або суду, правоохоронних органів, органів влади Автономної Республіки Крим чи органів місцевого самоврядування; військовослужбовець; особа, яка проходить альтернативну (невійськову) службу.

Пунктом 6 частини 9 статті 78 Закону України № 4061-VI встановлено, що офіційний спостерігач від партії, кандидата у депутати, громадської організації має право складати акт про виявлення порушення цього Закону, що підписується ним та не менш як двома виборцями, які засвідчують факт цього порушення, із зазначенням їх прізвищ, імен, по батькові, місця проживання та адреси житла, та подавати його до відповідної виборчої комісії чи до суду.

Як встановлено судом, офіційний спостерігач від партії «Опозиційна платформа – За життя» Мишаков М.Д. склав Акт про виявлення порушення Закону України «Про вибори народних депутатів України» (згідно з п. 6 ч. 9 ст. 78 Закону) від 21 липня 2019 року яке полягає в мінуванні приміщення виборчої дільниці № 140694, що не надало можливості здійснити вільне волевиявлення великій кількості виборців. Акт підписаний виборцями Адимов М.С., Прись Т.В.

Матеріали справи не містять доказів надання спірного Акту ані до Окружної виборчої комісії з виборів народних депутатів України одномандатного виборчого округу № 52, ані до дільничної комісії № 140697.

Суть позиції Погодіна О.В. полягає в тому, що відповідач був обізнаний про чисельні порушення на виборчій дільниці № 140697 (які підтверджуються спірним Актом) внаслідок чого не повинен був приймати виборчі документи від такої дільниці.

Судом допитано як свідка Кислого Андрія Матвійовича, який є довіреною особою позивача.

Останній повідомив суду факти, тотожні, викладеним у позові, зокрема про те, що протягом 15 хвилин, поки він був присутній на відповідній дільниці, співробітниками спецслужб проводилися заходи з перевірки повідомлення про мінування приміщення для голосування. Протягом цього періоду за твердженням свідка виборча документація залишалася без нагляду і могла бути сфальсифікована.

Оцінюючи ці докази суд виходить з такого.

Відповідно частини 1 статті 94 Закону № 4061-VI з моменту закінчення голосування окружна виборча комісія розпочинає засідання, яке продовжується безперервно до встановлення підсумків голосування у загальнодержавному окрузі в межах одномандатного округу та в одномандатному окрузі. На цей час члени окружної виборчої комісії не можуть залучатися до виконання інших функцій, крім участі в засіданні виборчої комісії.

Згідно з частиною 3 статті 94 Закону № 4061-VI засідання окружної виборчої комісії, зазначене у частині першій цієї статті, оформляється протоколом безперервного засідання, який підписується головою або головуючим на засіданні, а також секретарем виборчої комісії або членом виборчої комісії, який виконував на зазначеному засіданні обов'язки секретаря. До протоколу приєднуються (за наявності) окремі думки членів виборчої комісії, які брали участь у засіданні і не згодні з прийнятим окружною виборчою комісією рішенням.

Відповідно до частини 4 статті 94 Закону № 4061-VI на засіданні окружної виборчої комісії, зазначеному в частині першій цієї статті, голова окружної виборчої комісії приймає запечатані пакети з протоколами дільничних виборчих комісій, розпечатує їх та оголошує зміст протоколів дільничних виборчих комісій про підрахунок голосів виборців на відповідних виборчих дільницях у загальнодержавному окрузі в межах одномандатного округу та одномандатному окрузі, а також приймає запечатані пакети з іншими виборчими документами, передбаченими частиною дванадцятою статті 91 цього Закону. Час прийняття окружною виборчою комісією протоколів дільничної виборчої комісії про підрахунок

голосів виборців на виборчій дільниці у загальнодержавному окрузі в межах одномандатного округу та одномандатному окрузі, перелік прийнятих виборчих документів і занесені до протоколу про підрахунок голосів виборців на виборчій дільниці відомості фіксуються у протоколі засідання окружної виборчої комісії.

Щодо вимоги про незаконність прийняття відповідачем протоколів, та врахування їх відомостей, суд зазначає наступне.

Згідно з частиною 7 статті 94 Закону № 4061-VI за результатами розгляду документів дільничної виборчої комісії та скарг про порушення вимог цього Закону під час проведення голосування та підрахунку голосів на виборчій дільниці, а також під час транспортування виборчих документів до окружної виборчої комісії, що надійшли до окружної виборчої комісії на момент прийняття документів дільничної виборчої комісії, окружна виборча комісія окремо по виборах у загальнодержавному окрузі в межах одномандатного округу та в одномандатному окрузі приймає одне з рішень:

1) прийняти виборчі документи від дільничної виборчої комісії та врахувати відомості протоколів про підрахунок голосів на виборчій дільниці у загальнодержавному окрузі в межах одномандатного округу та (або) одномандатному окрузі при встановленні підсумків голосування в межах виборчого округу;

2) відмовити у прийнятті виборчих документів по загальнодержавному округу в межах одномандатного округу та (або) одномандатному окрузі від дільничної виборчої комісії та зобов'язати дільничну виборчу комісію виправити виявлені недоліки шляхом складання протоколу (протоколів) з поміткою "Уточнений";

3) провести повторний підрахунок голосів на виборчій дільниці в порядку, встановленому цим Законом по виборах у загальнодержавному окрузі в межах одномандатного округу та (або) в одномандатному окрузі.

Аналізуючи вимоги зазначеної статті, суд наголошує що відповідне рішення окружна виборча комісія приймає за результатами розгляду документів та скарг, що надійшли до окружної виборчої комісії на момент прийняття документів дільничної виборчої комісії.

Погодін О.В., вважає протиправними дії відповідача щодо реалізації пункту 1 наведеної норми.

При цьому, заявляючи таку вимогу, він не вказує, який з інших варіантів слід застосувати відповідачу.

Суд звертає увагу, що пункти 2 та 3 наведеної норми застосовуються лише у випадку допущених порушень при підрахунку голосів та транспортуванні документів до окружної виборчої комісії, а не допущених при самому голосуванні (частини сьома, десята та одинадцята статті 94 Закону № 4061-VI).

У спірному випадку йдеться про порушення, допущені при голосуванні.

Відповідно до частини першої статті 92 Закону № 4061-VI дільнична виборча комісія може визнати голосування на виборчій дільниці недійсним у разі встановлення нею порушень вимог цього Закону, внаслідок яких неможливо достовірно встановити результати волевиявлення виборців, лише за таких обставин:

1) виявлення фактів незаконного голосування (опускання виборчого бюлетеня до виборчої скриньки за виборця іншою особою, крім випадків, передбачених частиною дев'ятою статті 85 цього Закону; голосування особами, які не мають права голосу; голосування особами, які не включені до списку виборців на цій виборчій дільниці або включені до нього безпідставно; голосування виборцями, яким на підставі частини третьої статті 7 Закону України "Про Державний реєстр виборців" тимчасово змінено місце голосування (без зміни виборчої адреси) на іншу виборчу дільницю поза межами одномандатного округу, до якого вони відносяться на підставі відомостей Державного реєстру виборців про їх виборчу адресу, що внесені до списку виборців на відповідній виборчій дільниці та безпідставно отримали виборчі бюлетені для голосування в одномандатному окрузі; голосування виборцем більше ніж один раз) у кількості, що перевищує п'ять відсотків кількості виборців, які отримали виборчі бюлетені на виборчій

дільниці:

2) знищення або пошкодження виборчої скриньки (скриньок), що унеможливило встановлення змісту виборчих бюлетенів, якщо кількість цих бюлетенів перевищує двадцять відсотків кількості виборців, які отримали виборчі бюлетені на виборчій дільниці;

3) виявлення у виборчих скриньках виборчих бюлетенів для голосування у загальнодержавному або одномандатному окрузі у кількості, що перевищує більш як на п'ять відсотків кількість виборців, які отримали відповідні виборчі бюлетені на виборчій дільниці.

За змістом частини шістнадцятої статті 94 Закону № 4061-VI відповідач вправі визнати вибори недійсними лише у разі виявлення при повторному підрахунку голосів виборців на відповідній виборчій дільниці обставин, зазначених у частині першій статті 92 цього Закону.

Суд звертає увагу на відсутність у спірному випадку достатніх доказів наявності таких порушень.

Зокрема, досліджений судом акт та показання свідка базуються виключно на принушеннях. Доказів звернення із відповідною скаргою до ДВК або ОВК відсутні, як відсутні свідчення будь-яких осіб про фактичне вчинення порушень виборчого законодавства.

За принципами статті 72 Кодексу адміністративного судочинства України (далі – КАС України), доказами в адміністративному судочинстві є будь-які дані, на підставі яких суд встановлює наявність або відсутність обставин (фактів), що обґрунтовують вимоги і заперечення учасників справи, та інші обставини, що мають значення для правильного вирішення справи. Ці дані встановлюються такими засобами: 1) письмовими, речовими і електронними доказами; 2) висновками експертів; 3) показаннями свідків.

При цьому, згідно з частини першої, другої, четвертої статті 73 КАС України належними є докази, які містять інформацію щодо предмета доказування. Предметом доказування є обставини, які підтверджують заявлені вимоги чи заперечення або мають інше значення для розгляду справи і підлягають встановленню при ухваленні судового рішення. Суд не бере до розгляду докази, які не стосуються предмета доказування.

Як встановлено судом, офіційний спостерігач від партії «Опозиційна платформа – За життя» Мишаков М.Д. склав Акт про виявлення порушення Закону України «Про вибори народних депутатів України» (згідно з пункту 6 частини дев'ятої статті 78 Закону) від 21 липня 2019 року яке полягає в мінуванні приміщення виборчої дільниці № 140697, що не надало можливості здійснити вільне волевиявлення великій кількості виборців. Акт підписаний виборцями Адимов М.С., Прись Т.В.

Аналізуючи зміст спірного Акту, суд зазначає, що даний акт містить інформацію щодо факту мінування виборчої дільниці та, внаслідок чого, відсутності можливості здійснити волевиявлення у великій кількості людей. Будь-яких інших додатків, а саме: фото- та відео-матеріалів із фіксацією даної події та/або з яких вбачається припинення роботи виборчої дільниці: підписів(письмових пояснень) виборців, які не мали можливості здійснити волевиявлення; доказів виклику органів Національної Поліції України з приводу встановлення дійсності факту мінування та доказів розпочатого досудового розслідування у кримінальному провадженні з правовою кваліфікацією за статтею 157 Кримінального кодексу України) до спірного Акту не надано.

Сам лише зміст вказаного акту, заснований виключно на припущеннях, не містить інформації про фактичне вчинення порушень, не може вважатися належним доказом існування обставин, передбачених частиною першою статті 92 Закону № 4061-VI.

Відсутність вказаних доказів підтверджено преставником позивача у судовому засіданні.

Відсутні і докази подання вказаного акту до відповідача.

Крім того, позивачем обрано неправильний спосіб захисту порушеного права.

Вирішення питання про недійсність голосування, згідно частини першої статті 92 Закону № 4061-VI, покладено на дільничну виборчу комісію та за змістом частини

шістнадцятої статті 94 Закону № 4061-VI на окружну виборчу комісію.

Суд не може самостійно визнати вибори недійсними, оскільки відповідне повноваження імперативно надано згаданим суб'єктам.

Крім того, дільнична виборча комісія не є відповідачем у справі.

Визнання виборів недійсними з ініціативи окружної виборчої комісії допускається лише у разі виявлення при повторному підрахунку голосів виборців на відповідній виборчій дільниці обставин, зазначених у частині першій статті 92 цього Закону.

Як зазначено вище, у спірному випадку доказів наявності таких підстав немає, тому суд приходить до висновку про відмову в задоволенні позовних вимог у повному обсязі.

Щодо питання про судовий збір.

Відповідно частини 1 статті 139 КАС України, при задоволенні позову сторони, яка не є суб'єктом владних повноважень, всі судові витрати, які підлягають відшкодуванню або оплаті відповідно до положень цього Кодексу, стягуються за рахунок бюджетних асигнувань суб'єкта владних повноважень, що виступав відповідачем у справі, або якщо відповідачем у справі виступала його посадова чи службова особа.

Згідно частини 9 статті 273 КАС України, суд приймає позовну заяву щодо рішення, дії чи бездіяльності виборчої комісії, комісії з референдуму або члена відповідної комісії до розгляду незалежно від сплати судового збору. У разі несплати судового збору на момент вирішення справи суд одночасно вирішує питання про стягнення судового збору відповідно до правил розподілу судових витрат, встановлених цим Кодексом.

Враховуючи висновки суду по суті правових відносин та відсутність відомостей щодо сплати судового збору станом на момент прийняття рішення, суд вважає за належне стягнути з Погодіна Олега Васильовича на користь Державного бюджету України 768, 40 грн.

Керуючись статтями 33, 243 – 246, 273, 278 Кодексу адміністративного судочинства України, суд

в и р і ш и в:

У задоволенні адміністративного позову Кандидата в народні депутати України на позачергових виборах народних депутатів України 21 липня 2019 року Погодіна Олега Васильовича до Окружної виборчої комісії з виборів народних депутатів України одномандатного виборчого округу № 52, третя особа: Дільнична виборча комісія з виборів народних депутатів України звичайної виборчої дільниці № 140697 одномандатного виборчого округу № 52 про визнання дій протиправними, визнання недійсними результатів голосування відмовити.

Стягнути з Погодіна Олега Васильовича (ІПН 2666510950, м. Київ, в. Шота Руставелі, 38/13) на користь Державного бюджету України судовий збір в розмірі 768 (сімсот шістдесят вісім) грн 40 коп.

Повний текст рішення прийнятий та підписаний у нарадчій кімнаті 25 липня 2019 року 21 годині 50 хвилин.

Рішення набирає законної сили після закінчення строку апеляційного оскарження, а у разі його апеляційного оскарження - з моменту проголошення судового рішення суду апеляційної інстанції.

Рішення може бути оскаржене до Першого апеляційного адміністративного суду шляхом подання апеляційної скарги через Донецький окружний адміністративний суд у дводенний строк з дня його проголошення.

Головуючий суддя

Судді

І.Г. Аляб'єв

Н.П. Волгіна

І.О. Голошівцев

*306*3794262*1*2*